

KOMISIJAS LĒMUMA KOPSAVILKUMS**(2021. gada 2. decembris)****par lietas izskatīšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu****(LIETA AT.40135 — FOREX — STERLING LADS)***(izziņots ar dokumenta numuru C(2021)8613 final)***(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2022/C 185/05)

Komisija 2021. gada 2. decembrī pieņēma lēmumu par lietas izskatīšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu. Atbilstīgi Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 ⁽¹⁾ 30. pantam Komisija, ņemot vērā attiecīgo uzņēmumu likumīgās intereses komercnoslēpumu aizsargāšanā, ar šo publicē pušu nosaukumus un lēmuma galveno saturu, tostarp visus uzliktos sodus.

1. IEVADS

- (1) Lēmuma adresāti piedalījās LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta vienotā un turpinātā pārkāpumā. Pārkāpuma priekšmets bija konkurences ierobežošana un/vai izkropļošana *G10* ārvalstu valūtu ("Forex" jeb "FX") tūlītējas tirdzniecības nozarē ⁽²⁾.
- (2) *G10* valūtas, uz kurām attiecas šis lēmums, ir ASV, Kanādas, Austrālijas un Jaunzēlandes dolāri (attiecīgi USD, CAD, AUD un NZD), Japānas jena (JPY), Šveices franks (CHF), sterliņu mārciņa (GBP), eiro (EUR), kā arī Zviedrijas, Norvēģijas un Dānijas kronas (attiecīgi SEK, NOK un DKK) (t. i., kopā 11 valūtas, kuras atbilst to valūtu tirgus konvencijai, uz kurām attiecas *G10* apzīmējums).
- (3) *G10* valūtu FX tūlītēja tirdzniecība ietver gan i) tirgus uzturēšanu (t. i., klienta rīkojumu — apmainīt valūtas summu pret tās ekvivalentu citā valūtā — izpildi); gan ii) tirdzniecību savā vārdā (t. i., citu valūtas maiņu izpildi, lai pārvaldītu tirgus uzturēšanas darījumu radīto risku vai mainītu valūtas risku neatkarīgi no klienta rīkojuma).
- (4) Attiecīgo uzņēmumu *G10* valūtu FX tūlītējas tirdzniecības vietas bija gatavas tirgot jebkuru no šīm valūtām atkarībā no tirgus pieprasījuma. Lai gan iesaistītie tirgotāji paši galvenokārt bija atbildīgi par tirgus uzturēšanu konkrētu valūtu vai to pāru jomā, to pilnvaras ļāva tiem sava uzņēmuma uzdevumā aktīvāk veikt jebkuras to reģistros pieejamās *G10* valūtas tirdzniecību, un attiecīgajā laikposmā viņi dažādā apmērā to arī darīja, lai maksimāli palielinātu savu attiecīgo kapitāla daļu vērtību.
- (5) Pārkāpums aptver šādus trīs rīkojumu veidus, kas raksturo iesaistīto tirgotāju uz klientu vērsto tirdzniecības darbību (tirgus uzturēšanu):
  - (a) klientu tūlītēji izpildāmie rīkojumi, kas paredzēti, lai nekavējoties noslēgtu darījumus par konkrētu valūtas daudzumu, pamatojoties uz dominējošo tirgus kursu;
  - (b) klientu rīkojumi ar nosacījumiem (piemēram, atliktie "stop" vai peļņas fiksācijas rīkojumi), kuri tiek izpildīti, kad tiek sasniegts noteikts cenu līmenis un tirgotājiem rodas risks. Tie kļūst izpildāmi tikai tad, kad tirgus ir sasniedzis noteiktu līmeni;

⁽¹⁾ OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp. Regula grozīta ar Regulu (EK) Nr. 411/2004 (OV L 68, 6.3.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ Lieta neattiecas uz FX e-komercijas tūlītēju tirdzniecību, kas saprotama kā FX tūlītēji darījumi, kurus automātiski reģistrē vai izpilda, izmantojot vai nu attiecīgās bankas patentētās elektroniskās tirdzniecības platformas, vai datora algoritmus.

- (c) klientu rīkojumi izpildīt darījumu, izmantojot konkrētu *Forex* dienas kursu vai konkrētiem valūtas pāriem piemērojamu "fiksētu kursu", kas pašreizējā lietā attiecas tikai uz *WM/Reuters* tūlītējiem beigu kursiem un Eiropas Centrālās bankas ārvalstu valūtas atsauces kursiem.

2. LIETAS APRAKSTS

2.1 PROCEDŪRA

- (6) Izmeklēšanu ierosināja *UBS* 2013. gada 27. septembra pieteikums par atbrīvojumu no naudas soda. Pēc tam Komisija 2013. gada 11. oktobrī no *Barclays*, 2013. gada 14. oktobrī no *RBS* un 2015. gada 17. jūlijā no *HSBC* saņēma sākotnējos iecietības pieteikumus. Visiem pieteikumiem sekoja vairāki iesniegumi no visām pusēm. [...] neiesniedza iecietības pieteikumu. Komisija 2014. gada 2. jūlijā piešķīra *UBS* nosacītu atbrīvojumu no naudas soda.
- (7) Lai sāktu izlīguma apspriešanu, 2016. gada 27. oktobrī pret pusēm tika ierosināta lietas izskatīšana. Saskaņā ar paziņojumu par izlīgumu ⁽³⁾ Komisija no 2016. gada novembra līdz 2018. gada februārim trijās izlīguma kārtās sarīkoja divpusējas sanāksmes un sazinājās ar katru pusi, arī [...].
- (8) Kolēģija 2018. gada 22. janvārī apstiprināja iespējamus piemērojamo naudas sodu apmērus. [...] 2018. gada 19. februārī informēja Komisiju, ka neturpinās dalību izlīguma procedūrā. Tāpēc attiecībā uz [...] Komisija saskaņā ar paziņojuma par izlīgumu 19. punktu atgriezās pie parastās procedūras. No [...] līdz [...] pārējās puses saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 773/2004 10.a panta 2. punktu Komisijai iesniedza savus oficiālos izlīguma pieprasījumus ⁽⁴⁾.
- (9) Komisija 2018. gada 24. jūlijā paralēli pieņēma izlīguma iebildumu paziņojumu ("IP"), kas adresēts četrām izlīguma pusēm, un racionalizētu parasto IP, kas adresēts [...]. Visi adresāti atbildēja uz IP, apstiprinot, ka tas atspoguļo to izlīguma iesnieguma saturu un tāpēc tie joprojām ir gatavi ievērot izlīguma procedūru.
- (10) Aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa padomdevēja komiteja 2021. gada 30. novembrī sniedza labvēlīgu atzinumu. Uzklaušanās amatpersona 2021. gada 1. decembrī pieņēma nobeiguma ziņojumu. Komisija 2021. gada 2. decembrī pieņēma lēmumu.

2.2 PĀRKĀPUMA KOPSAVILKUMS

- (11) Lēmums attiecas uz rīcību, kas notika [...] tērzētavā ar nosaukumu *Sterling Lads* (vai "*STG Lads*") starp *UBS*, *Barclays*, *RBS*, *HSBC* ("četrām izlīguma pusēm") un [...]. Rīcība notika no 2011. gada 25. maija līdz 2012. gada 12. jūlijam. [...] piedalījās pārkāpumā no [...] līdz [...]. Kartelis skāra vismaz EEZ.
- (12) Kartelis ir dokumentēts saziņā, kas notika tērzētavā *STG Lads* starp konkrētiem individuāliem tirgotājiem, kuriem ir atļauja tirgot *G10* valūtas *FX* tūlītējos darījumos savu attiecīgo darba devēju uzņēmumu vārdā un uzdevumā atbilstošajā *G10* valūtu *FX* tūlītējai tirdzniecībai paredzētajā vietā.
- (13) Šis kartelis bija vienots un turpināts pārkāpums, ko raksturo privātā un daudzpusējā tērzētavā veiktā plašā un regulārā tirgotāju savstarpējā apmaiņa ar konkrētu aktuālu vai uz nākotni vērstu sensitīvu komercinformāciju par to tirdzniecības darbībām. Informācijas apmaiņas mērķis bija ietekmēt divus konkurences pamatparametrus *G10* valūtu *FX* tūlītējās tirdzniecības darbībās: cenu un eksperta riska pārvaldību.
- (14) Tā vietā, lai autonomi konkurētu attiecībā uz šiem parametriem, iesaistīto tirgotāju tirgus lēmumus noteica informētība par viņu konkurentu pozīcijām, iecerēm un ierobežojumiem. Informācijas apmaiņa, uz kuru attiecas šis lēmums, aptvēra:

⁽³⁾ Komisijas paziņojums par izlīguma procedūras kārtību kartēļu lietās, lai pieņemtu lēmumus saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2003 7. un 23. pantu (OV C 167, 2.7.2008., 1. lpp. ("paziņojums par izlīgumu").

⁽⁴⁾ OV L 123, 27.4.2004., 18. lpp.

- (a) apmaiņu, kas atklāj detalizētu informāciju par klientu neizpildītajiem rīkojumiem, iesaistītajiem tirgotājiem brīvi diskutējot par viņu klientu neizpildīto rīkojumu konfidencialajām detaļām (piemēram, rīkojumu ar nosacījumiem aktivizācijas līmeni, rīkojumu par kursa fiksēšanu lielumu un tūlītēji izpildāmo rīkojumu klientu veidu vai vārdu). Šī informācija palielināja tēzētavas dalībnieku pārredzamības līmeni attiecībā uz to tirdzniecības darbībām, palīdzēja iesaistītajiem tirgotājiem pieņemt turpmākos tirgus lēmumus un ļāva viņiem noteikt gadījumus, kad jākoordinē tirdzniecība;
- (b) apmaiņu, kas atklāj tirgotāju atklātās riska pozīcijas un tādējādi varēja tiem sniegt ieskatu citam cita potenciālajā riska ierobežošanas praksē. Tās satvarā tirgotāji ieguva informāciju, kas varēja ietekmēt to turpmākos tirdzniecības lēmumus, kuri jāpieņem minūšu laikā, vai līdz to aizstāja nākamajā apmaiņā iegūtā informācija. Turklāt tā ļāva iesaistītajiem tirgotājiem noteikt gadījumus, kad jākoordinē rīcība, jo īpaši atkāpjoties;
- (c) apmaiņu, kas atklāj to pašreizējo vai paredzēto prasītus un piedāvātās cenas starpību un kurā tiek izpausta cena, ko tirgotāji piedāvāja par konkrētu valūtu pāriem un darījumu apmēriem. Tā deva iesaistītajiem tirgotājiem lielāku pārlicību par viņu piedāvātajām cenām, kā arī ietekmēja to, kā viņi turpmāk noteica cenas. Tā arī varēja ļaut veikt starpību pielāgošanu konkrētiem darījumiem un ietekmēt kopējo cenu, ko klienti maksā par valūtu tirdzniecību;
- (d) apmaiņu, kas atklāj citu informāciju par aktuālajām vai plānotajām tirdzniecības darbībām, kurās iesaistītie tirgotāji dalījās ar vairāku iepriekš minēto komerciāli sensitīvo ziņu apvienojumu, palīdzēja iesaistītajiem tirgotājiem pieņemt turpmākos lēmumus un ļāva tiem noteikt gadījumus, kad jākoordinē tirdzniecība.
- (15) Turklāt četras izlīguma puses atzina, ka šī plašā un vairākkārtējā aktuālās vai uz nākotni vērstās sensitīvās informācijas apmaiņa notika saskaņā ar klusībā saskaņotu noteikumu kopumu par to, ka: i) šo informāciju varētu izmantot tirgotāju attiecīgajās interesēs un lai noteiktu gadījumus, kad jākoordinē viņu veiktā tirdzniecība; ii) šīs informācijas apmaiņa notiktu privātā tēzētavā; iii) tirgotāji neatklātu šādu no citiem tēzētavas dalībniekiem apmaiņas satvarā saņemtu informāciju pusēm, kuras nepiedalās privātajā tēzētavā; un iv) šī kopīgā informācija netiktu izmantota pret tirgotājiem, kuri ar to dalījās (turpmāk minēta kā “pamatvienošanās”).
- (16) Atbilstoši četru izlīguma pušu teiktajam saskaņā ar pamatvienošanos un cenšoties iegūt priekšrocību pār konkurentiem, kuri nebija tēzētavas dalībnieki, iesaistītie tirgotāji epizodiski koordinēja savas tirdzniecības darbības attiecībā uz G10 valūtu FX tūlītēju tirdzniecību, atturoties no tirdzniecības, kuru tie citādi bija plānojuši veikt noteiktā laika periodā, cita tirgotāja paziņotās pozīcijas vai tirdzniecības darbības dēļ. Šī prakse ir pazīstama kā “atkāpšanās”.

2.3 ADRESĀTI

- (17) Lēmums ir adresēts šādām juridiskajām personām (kopā “adresāti”):

— UBS AG (“UBS”),

— NatWest Group plc un NatWest Markets Plc (kollektīvi “RBS”),

— Barclays PLC, Barclays Execution Services Limited un Barclays Bank PLC (kollektīvi “Barclays”) un

— HSBC Holdings plc (“HSBC”).

- (18) UBS, Barclays, RBS, HSBC un vēl viens iesaistītais uzņēmums [...] iesaistījās iepriekš minētajā rīcībā laikposmos, kas norādīti šajā tabulā:

1. tabula. Pušu dalība tērzētavā

BANKA	IESAISTĪŠANĀS	DALĪBAS IZBEIGŠANA
UBS	25.5.2011.	4.11.2011.
	8.11.2011.	12.7.2012.
	30.5.2011.	12.7.2012.
BARCLAYS	25.5.2011.	12.7.2012.
	25.5.2011.	4.11.2011.
	8.11.2011.	12.7.2012.
RBS	5.8.2011.	12.7.2012.
HSBC	25.5.2011.	12.7.2012.
[...]	[...]	[...]

2.4 KOREKTĪVIE PASĀKUMI

- (19) Šajā lēmumā tika piemērotas 2006. gada Komisijas pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai. Par naudas soda noteikšanas metodēm un parametriem 2018. gada 22. janvārī izlīguma procedūras kontekstā nolēma Komisāru kolēģija. Saskaņā ar judikatūru, nosakot naudas soda parametrus, visām viena pārkāpuma pusēm neatkarīgi no tā, vai uz šīm pusēm attiecinā izlīguma vai parasto procedūru, piemēro vienlīdzīgas attieksmes principu. Tāpēc adresātu naudas sods un [...] naudas sods tika aprēķināts, izmantojot vienu naudas sodu aprēķināšanas metodi.

2.4.1 Naudas soda pamatsumma

- (20) Tāpat kā citās finanšu lietās, *G10 FX* tūlītējie darījumi nerada pārdoto apjomu termina parastajā nozīmē. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir lietderīgi piemērot īpašu indikatīvā pārdotā apjoma vērtību kā izejas punktu naudas sodu noteikšanai. Ņemot vērā dažādu pušu līdzdalības ilguma atšķirības un *G10 FX* tūlītējās uzņēmējdarbības dažādo tirgus lielumu pārkāpuma perioda laikā, Komisija uzskata, ka ir lietderīgi balstīt indikatīvo pārdotā apjoma vērtību tieši uz pārdotā apjoma vērtību, kuru uzņēmumi guvuši to mēnešu laikā, kuri atbilst viņu attiecīgajai dalībai pārkāpumā, un kas pēc tam tiek attiecināta uz visu gadu.
- (21) Komisija indikatīvo attiecīgā pārdotā apjoma vērtību nosaka šādi:
- pirmkārt, Komisija par atsauces vērtību pieņem uz visu gadu attiecinātos nosacītos apjomus, ko tirgojis konkrētais adresāts *G10 FX* tagadnes darījumos, kuri noslēgti ar darījumu partneri no EEZ. Tāpēc Komisija uzskata, ka ir lietderīgāk balstīt indikatīvo pārdotā apjoma vērtību tieši uz ienākumiem, kurus adresāti guvuši to mēnešu laikā, kas atbilst to attiecīgajai dalībai pārkāpumā, un kuri pēc tam tiek attiecināti uz visu gadu;
  - otrkārt, šie apjomi tiek reizināti ar piemērotu koeficientu, kas vienāds visiem adresātiem, atspoguļojot piemērojamās prasītās un piedāvātās cenas starpības attiecīgajos *G10* valūtu *FX* tūlītējos darījumos.
- (22) Indikatīvā pārdotā apjoma vērtība tika noteikta, pamatojoties tieši uz uzņēmumu faktiski pārdoto apjomu to mēnešu laikā, kas atbilst to attiecīgajai dalībai pārkāpumā, un pēc tam tika attiecināta uz visu gadu. Tā kā pārkāpums attiecās uz visu EEZ, indikatīvā pārdotā apjoma vērtība tika noteikta *G10* valūtu *FX* tūlītējiem darījumiem, kuri noslēgti ar darījumu partneriem no EEZ.

2.4.2 Pamatsummas korekcija

(23) Komisija nosacītajiem apjomiem piemēroja atbilstošu vienotu koeficientu, pamatojoties uz pierādījumos novēroto prasītās un piedāvātās cenas starpības līmeni.

2.4.3 Atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi

(24) Šajā lietā netika piemēroti atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi.

2.4.4 Īpašs naudas soda palielinājums preventīvā nolūkā

(25) Lai nodrošinātu, ka naudas sodiem ir pietiekami preventīva iedarbība, Komisija var palielināt naudas sodus, ko uzliek uzņēmumiem ar īpaši lielu apgrozījumu, kurā ietilpst preces un pakalpojumi, kas nav iesaistīti pārkāpumā ⁽⁹⁾.

(26) Šajā lietā ir lietderīgi piemērot preventīvās iedarbības koeficientu naudas sodiem, kas tiks uzlikti HSCB.

2.4.5 Ierobežojuma (10 % no apgrozījuma) piemērošana

(27) Naudas soda apmērs bija mazāks par 10 % no globālā maksimālā apgrozījuma, kas noteikts Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā.

2.4.6 2006. gada Paziņojuma par iecietības programmu piemērošana — naudas sodu samazināšana

(28) UBS tika atbrīvots no naudas sodiem, un Barclays izmantoja daļēja atbrīvojuma periodus. Turklāt Barclays, RBS un HSBC tika piešķirts naudas sodu samazinājums tiem jau piešķirto apmēru satvarā.

2.4.7 Paziņojuma par izlīgumu piemērošana

(29) Visām izlīguma pusēm tika piemērots izlīguma samazinājums 10 % apmērā.

2.5 SECINĀJUMS

(30) Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu tika uzlikti šādi naudas sodi.

(31) 2. tabula. Naudas sodu summas par pārkāpumu

(32)

Uzņēmums	Naudas sodi (EUR)
UBS	0
Barclays	54 348 000
RBS	32 472 000
HSBC	174 281 000

⁽⁹⁾ 2006. gada Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai 30. punkts.